

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Capitulum nonum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

lur in homie socrates et plato: qm̄ uterq; sub hac specie conti-
netur. Rursum est aliqd̄ in ali-
quo vt totū in partibus/ velut
homo in anima et corpe: qm̄ in
his duob; totaliter homo sub-
sistit. Et est al. quid i aliquo vt
partes in toto/ velut in homi-
ne anima et corpus: qm̄ ex his
tm̄ duob; cōstituit homo. Cū
ergo his omnib; et forte pluri-
bus modis aliqd̄ in aliquo esse
dicant philosophi: deus nullo
istoz omniū/ vel in celis/ vl̄ in
re aliqua esse credēd; est. Neq;
em̄ alicubi est vt cōtentū in cō-
tinente: qm̄ ipse om̄ia cōtinet/
et cōtinet a nullo. Nec rursus
vt accidens in subiecto: qm̄ ip-
se accidens nō est/ sed ineffabi-
lis nature pura et simplex essen-
tia. S; neq; vt materia in ma-
teriatō: qm̄ ipse omniū rerū est
artifex/ ita vt nullius materia.
De ceteris quoq; nisi plixitatē
fugerem; / similia conijci pos-
sent: ex quibus deū nullo pre-
dictozū modo/ vel in celis esse
vel in aliqua creatura/ facilli-
me pbaret. Verūtamen vt ali-
quid de tanta re presumat/ cō-
uenient vt arbitroz dici pōt: de-
um quidē in seipso p̄na virtu-
te subnixū esse atq; subsistere:
in angelis aut̄ celestib; et san-
ctis animab; iam corpe exu-
tis/ p̄ presentē diuine maiesta-
tis gloriā: in his vero sanctis q̄
adhuc in carne positi sunt/ per
inhabitantē gratiam: in reliq;

omnibus per essentiā/ potentia
am atq; p̄sentiam.

Prima petitio d̄ san-
ctificatiōe nois: Caplm. viij

Sanctificet nomen tuū.
Premissa inuocatione
patris/ quā filius ipse
monstrauit: q̄ nouerat patris
affectū: quibus videlicet p̄bis
ad exaudiendū facillime mo-
ueret: primo septem petitiones
dñice orationis/ eodē ordine q̄
ab ipso posite sunt/ exequi stu-
deamus. Sanctificet inq; no-
men tuū. Prima petitio est de
sanctificatione nois: et ideo qd̄
sit hoc nomen/ q̄liter ve sancti-
ficari valeat: curem; inspicere.

Capitulum nonum.

Nomen igit̄ patris/ siue
deus siue pater dicat̄:
bisariam distingui po-
test. Aut em̄ in sola voce consti-
tit: aut in re tm̄. Uocale nomē
est/ qd̄ tm̄ in sono vocis positiū
est: et ex sonis elementarib; cō-
pactū proferri potest/ et signis
visibilib; representari: vt hec vox
deus/ q̄ a deo in sola vocis pla-
tione posita intelligit̄/ vt vno
tempe in ore diuersoz hominū
et diuersis in locis audiat̄. No-
men aut̄ reale nil aliud est q̄ ip-
sa res: id est gloria diuine maie-
statis: quemadmodū aliquis
magni nominis dicit̄/ nō q̄ no-
men eius plurib; litteris abun-
det: sed q̄ ipse magne est aucto-
ritatis et fame. Et uomen quie

De forma orationis. Folio xxxviiij

dem vocis: sicut ab homine inuentū est: ita ab homine diffiniri potest: vt dicat vox significativa ad placitū: cuius partes nihil extra significant. Nōmē autem reale nec ab homine est inuentū: nec ab homine potest diffiniri: nisi forte quis ita diffiniat esse rem quādā pro sui magnitudine indiffinibile/ adeo purā et simplicem: vt nulle eius partes vel accidentia valeant reperiri. Amplius autē vocale nōmē/ quā in hominū arbitrio positum est: sicut diuersa linguarū idiomata variat. Unde pro eo quod latine dicitur deus: hebrei quod dem hel: greci autē theos dicere solent. Similiter pro eo quod apud nos est pater: hebreis ab: grecis vero pater in vsu est. Nōmē autem reale quod nō in hominis arbitrio/ sed in natura deitatis vel potius ipsa deitas est: nulla ratione variat/ sed suapte natura et propria stabilitate firmū permanet et incorruptū: sicut scriptum est: Et nōmē eius in eternū permanet. Hoc vtiq; est nōmē illud: de quo dicit saluator: **Jobā. 17.** Pater manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. Nā si de voce nōmē hoc diceret: quod magnū foret tanto doctori nōmē dei quod in illa lingua vix trium litterarū vel potius duarū est: id est hel/ hominibus quos de toto mundo elegerat manifestasse. Sed erat aliud nōmē magnū valde et im-

mensum: quod nemo docere poterat propter ipsum: nemo tunc intelligere idoneus erat propter illos: illud vtiq; nōmē/ de quo dicit psalmista: Sit nōmē dñi bñdīctū: ex hoc nūc et vsq; in seculū. **Ps. 112.** Hoc est illud nōmē: quod laudabāt tres pueri in fornace dicentes: Bñdīctū nōmē glie tue quod est scitū. In isrl' inquit magnum nōmē eius. Nō vtiq; illud monosyllabū/ siue diagraphmatō hel/ quod vix vllū vel min⁹ vel breui⁹ esse potest: sed illud quod est super omne nōmē: quod nōtat in celo et in terra: quod mund⁹ regit vniuersus: quod angel' hominibusq; timēdū est: quod ipsa etiā tartara cōtremiscūt. Illud siquē nōmē in isrl' magnū ē: quod apud eos quod per cōtēplationē diuine celsitudinis gliam vidēt et intelligūt. Hoc em̄ vtiq; isrl': interpretat' eterne diuinitatis nōmē et magnū et immensū et oīno ineffabile. Hoc est illud nōmē quod opat' in sacramentis ecclesie: in quo iussit dñs ap'los baptizare dicēs: **Matth. 28.** Baptizates eos in nōie patris et filij et spūs scī. In nōie dixit/ nō in nōib;: quod licet tria sint p'sonarū vocabula: id ē p' et filij et spūs scī: vnū tñ ē nōmē in rei natura. i. vna maiestas: vna vritas: vna sublimitas. Hoc igit' vtiq; nōmē quod scificari possit: quod dñs ordidum esse monebat. put ipse donauerit/ studeamus inquirere. Ante saluatoris aduētū/ cum notus tñ esset in iudea deus: et **Ps. 75.**

in illa paucissimis: gētes autē omnes p̄ circuitū non habentes veri dei noticiā/ligna colerent ⁊ lapides:hoc nomē vocale qđ ē de⁹/qđ vile et p̄phanū erat: quippe qđ nō solū in puris hominib⁹/vr̄pote ioui/marti/ ac mercurio: sed etiā lapidib⁹ ⁊ lignis: amplius autē ip̄is q̄z demombus conueniret. At vero postq̄ saluator p̄m⁹ ⁊ post ip̄sum apl̄i p̄dicare ceperunt vnū esse tm̄ cui h̄ nomē singlariter deberet sacri: tunc nomen illud in cordibus audientū sanctificari cepit: ⁊ sc̄m ⁊ solo deo dignū iudicari. Tunc em̄ illud legis p̄ceptū qđ apud iudeos fere obliteratū erat: Audi isrl̄ deus tu⁹ deus vnus est: ip̄s etiā gētib⁹ innotuit: ac p̄ h̄ multitudinē deoz̄ reprobata ē. Qđ quia tpe ⁊ officio apl̄oz̄ futur⁹ erat: ideo p̄m̄ de sanctificatione nominis postulanda illos dñs instruebat. Similiter et illud reale nomen/qđ non aliud est q̄ ip̄a natura deitatis / anteq̄ homines p̄ fidem agnoscerēt/ paucissimis sanctum erat: non quia non sanctus esse poterat: sed quia nec esse putabatur. At vero p̄dicāte christo/et post ip̄sum apl̄is/cū homines vnum et verū deum et credere et cōfiteri certatim inciperēt:hoc nomen sanctificatū est: non quia sanctū esse cepit: s̄ q̄a sc̄m esse innotuit. Jā em̄ et antea de eo dē noīe dixerat psalmista: S̄

Deut. 6.

Ps. 110.

ctum ⁊ terribile nomē eius Et alibi: Benedic aīa mea in dño: Ps. 102. et om̄ia q̄ intra me sunt nomini sancto eius. De hac sanctificatione noīis dñs loquitur per p̄phetā dicēs: Dum sanctificatus fuero in vobis, Qđ quidē tūc impletū est / qñ p̄dicantib⁹ apl̄is/ vocale nomen qđ prius blasphemabat̄ i gentib⁹/ ob reuerentiā vnus dei in honorez et gl̄iam receptū est: et reale nomē/ id est ip̄a deitatis essentia que pri⁹ nec esse putabat̄: conuersis ad fidem gentib⁹ et esse et sanctissimū esse deprensū est. Potest etiā p̄m̄i nominis appellatiōe vnigenit⁹ dei fili⁹ non incōgrue designari: p̄ cui⁹ p̄sentiam et predicationē celestis pater mūdo innotuit: quē admodū aliq̄s ante ignor⁹/ exhibitione sui noīis notesceret. Qđ quidē tunc agebat̄/ cū dñs in euangelio diceret: Pater clarifica filium tuū vt et filius tuus clarificet te. Clarificatio em̄ filio p̄ gl̄iam resurrectionis: etiā ip̄e pater mūdo clarificatus innotuit. De hoc nomine sic ait p̄pha: Ecce nomen dñi venit de longinquo et clarificabit̄. re. o. ter. De longinquo venit fili⁹ dei: quia de celo in terram/ nō mutatione loci: sed incarnatione verbi. De lōginquo venit: quia de diuina natura in humanam: non illam relinquēdo / sed istā assumēdo: nō depositione virtutis/ s̄ susce-

Ezech. 36.

Job. 17.

Isa. 30.

ptione nostre infirmitatis. De hoc noie dicebat dñs p ezechielem prophetā. Sanctificabo nomen meū magnū: vt sciāt omnes qz ego dñs. Hoc itaqz nomen tunc sacrificatū est: qñ dño moriente ac resurgēte / r ad celos ascendēte / diuina virtus q̄ prius in ipso tanq̄ mortali homine latitabat: p quā hec omnia fieri potuerūt: magna r ineffabil' r omī sanctitate digna cepit estimari. De hac sacrificatiōe paterni nois. i. suūpī: agebat saluator / cum de discipulis suis alijsqz q̄ p illos credituri erāt in ipm / ita loqueret' ad patrem: Et p eis sanctifico meipsum: vt sint r ipsi sanctificati i veritate. Fit autē hec nois sanctificatio p spiritū timoris quē Esaias: qz de illo agebat q̄ de celis ad terrā erat descendurus inter spūalia dona nouissimuz collocauit: a spiritu sapiētie incipiens: r ad illum vsqz p media quinqz descendēs hoc mō: Requiescet sup eum spūs dñi: spiritus sapiētie r intellectus: spūs consiliū r fortitudinis: spiritus scientie r pietatis: r replebit eum spiritus timoris domini. Homini hō de terra ad celum redire cupienti / idem spiritus timoris primo oīm necessarius est: vt p eum humiliat' ad altiora gratiarū dona gradatū ascēdat: eundo videlicet de virtute in virtutē: vt videat de' deo r in syon. Per hūcigit' spiritū

timoris / salubriter humiliat' homo / r virtutem humilitatis adept' / ac sese dño subiciens: nomen illud sanctū r gliosum admirari cepit r colere / dicēs pariter cū psalmista: Dñe dñs noster: q̄ admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. Cū et huic prime virtut' hūilitatis / que nō aliud q̄ paupras spūalis est / ne frustra currere videatur / regnū celoz pmittit: dicēte in euangelio saluatore: Beati pauperes spū qm̄ ipsoz est regnū celozū. Et merito quidem hoc: vt qui in hac vita spontanea humilitate diuine seruituti sese subijciunt / in regno eternitatis cū ipso glorient'.

Secunda petitio de aduentu regni. Caplm. x.

N Dueniat regnū tuum. Secūda petitio est de aduentu regni illi: cuius sanctificato noie / tam gloriosa r clara pcurrit opinio. Et pulchro quidē hoc ordine ita digestū est: quē admodū hi qui regem nō habēt magnū quendam virū cui' famosa est r clara auctoritas / regē se habere desiderant r dicūt: Veniat ille quē nobis talē fama vulgaur: veniat r regnet sup nos. Sed qd sit hoc regnū cui' aduentū tan tope postulari oportet: opeprecium est intueri. Neqz em̄ deus rex noster an̄ secula vno tm̄ regno p̄tentus est: plurib' regnis

Ps. 8.

Matth. 5.